

ด่วนที่สุด

ที่ พม ๐๔๐๒/ ๑๕๕๕

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๐๓๔ ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น
เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
๒. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒
๔. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑
๕. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๖. สรุปจำนวนผู้ได้รับสวัสดิการอื่น (บำนาญบำนาญ) ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - พฤษภาคม ๒๕๖๓

ด้วยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขอเสนอเรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่นเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๔) การลดความเหลื่อมล้ำ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามที่ได้มีข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมบัญชีกลางมีหนังสือถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกเงินคืนเบี้ยยังชีพจากผู้สูงอายุที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น เช่น บำนาญ บำนาญพิเศษ ซึ่งกรมบัญชีกลางพบว่าผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพตรงกับผู้รับบำนาญประเภทต่าง ๆ จำนวน ๑๕,๓๒๓ คน ขณะนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังอยู่ในขั้นตอนการเรียกคืนจากผู้สูงอายุแต่ละราย

๑.๒ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อรับทราบเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ดังนี้

๑.๒.๑ ชะลอการดำเนินการเรียกเงินเบี้ยยังชีพคืนจากผู้สูงอายุที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๑.๒.๒ แนวทางช่วยเหลือเยียวยาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการโดยสุจริต ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา กำหนดเกณฑ์กลางในการพิจารณาว่าผู้ใดสุจริต ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะดำเนินการ ดังนี้

๑) ทหารหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับกฎหมาย และระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) ประชุมเพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กรมบัญชีกลาง และสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๓. ขอกฎหมาย

๓.๑ ระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ ที่กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนด้านต่างๆ ดังนี้ (๑๑) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งข้อ ๕ กำหนดให้ผู้มีคุณสมบัติได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๑) มีสัญชาติไทย

๒) มีอายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป โดยเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

๓) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย หรือกรุงเทพมหานคร ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้เป็นประจำ

๓.๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพ ข้อ ๖ กำหนดให้ ผู้มีสิทธิจะได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- ๑) มีสัญชาติไทย
- ๒) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนบ้าน
- ๓) มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งได้ลงทะเบียน และยื่นคำขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) ไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่
 - (ก) ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน
 - (ข) ผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - (ค) ผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ

บุคคลตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ไม่รวมถึง ผู้พิการหรือผู้ป่วยเอดส์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือผู้ที่ได้รับสวัสดิการอื่นตามมติคณะรัฐมนตรี

๓.๓ ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ กำหนดให้ผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (๑๑) การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓.๔ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดว่า การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิและประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น

๔. สาระสำคัญ

ตามระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๕ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๖ (๔) ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามระเบียบว่าต้องไม่เป็นผู้ได้รับสวัสดิการหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด บำนาญพิเศษ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งไม่มีฐานข้อมูลในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ จากข้อมูลจำนวนผู้ได้รับสวัสดิการอื่น (บำเหน็จบำนาญ) ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - พฤษภาคม ๒๕๖๓ พบว่ามีผู้รับบำเหน็จบำนาญ จำนวน ๒๔ รายการส่งผลให้ผู้รับบำนาญพิเศษมายื่นคำขอเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและได้รับสิทธิเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขระเบียบให้กรมบัญชีกลางเป็นผู้จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ทราบว่ามีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซ้ำซ้อนกับการจ่ายเงินบำนาญพิเศษและบำนาญรายการอื่นๆ ซึ่งกรมบัญชีกลางเป็นผู้จ่ายแก่ผู้มีสิทธิ จำนวน ๑๕,๓๒๓ คน จากจำนวนและรายการผู้รับบำนาญทั้งระบบตามสรุปที่ส่งมาพร้อมนี้

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบมติคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น ดังนี้

๕.๑ ขอลอการดำเนินการเรียกเงินเบี้ยยังชีพคืนจากผู้สูงอายุที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

๕.๒ แนวทางช่วยเหลือเยียวยาผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการโดยสุจริต ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา กำหนดเกณฑ์กลางในการพิจารณาว่าผู้ใดสุจริต ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

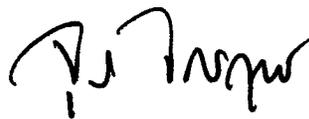
โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะดำเนินการ ดังนี้

๑) ทหารหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการตีความและการใช้บังคับกฎหมาย และระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) ประชุมเพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กรมบัญชีกลาง และสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพที่มีความซ้ำซ้อนกับสวัสดิการอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจิติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมกิจการผู้สูงอายุ

โทร. ๐ ๒๖๔๒ ๔๓๓๗ ต่อ ๔๔๕

โทรสาร ๐ ๒๖๔๒ ๔๓๓๗ ต่อ ๓๐๙

E-mail policy@dop.mail.go.th